

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

VIỆN QUẢN TRỊ KINH DOANH

Chủ biên: GS.TS. Phạm Quang Trung

Giáo trình

QUẢN TRỊ

TÀI CHÍNH

DOANH NGHIỆP

(Tái bản lần thứ nhất, có sửa đổi bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

2012

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
VIỆN QUẢN TRỊ KINH DOANH**

Chủ biên: GS.TS. Phạm Quang Trung

GIÁO TRÌNH QUẢN TRỊ TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP

(Tái bản lần thứ nhất, có sửa đổi bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

2012

LỜI GIỚI THIỆU

Quản trị tài chính là một trong những chức năng quản lý cơ bản và quan trọng nhất, có vai trò quyết định hiệu quả hoạt động và sự phát triển của một doanh nghiệp. Quản trị tài chính doanh nghiệp là một lĩnh vực khá rộng lớn, chứa đựng nội dung rất phong phú và có tính chất chuyên ngành của một bộ môn khoa học quan trọng. Đó là những vấn đề về quản lý tài sản của doanh nghiệp, huy động và thu hút các nguồn vốn, phân bổ vốn và các quyết định về đầu tư, các báo cáo tài chính và sử dụng thông tin tài chính trong quá trình ra quyết định. Ngoài những vấn đề nói trên, cuốn giáo trình xuất bản lần này còn cung cấp những kiến thức về các công cụ tài chính và phân tích chứng khoán như là một công cụ hết sức cần thiết đối với các doanh nghiệp.

Giáo trình *Quản trị Tài chính doanh nghiệp* là một công trình khoa học tập thể của Bộ môn Tài chính - Kế toán, Viện Quản trị Kinh doanh - Đại học Kinh tế Quốc dân. Tham gia biên soạn cuốn giáo trình có các cá nhân sau đây:

GS.TS Nguyễn Văn Nam - Hiệu trưởng và GS.TS. Phạm Quang Trung - chủ biên cùng viết các chương 5 và 6.

GS.TS. Phạm Quang Trung, Phó Hiệu trưởng, biên soạn các chương 1, 2, 3, 4 và chương 8.

GS.TS. Nguyễn Văn Định, giảng viên Bộ môn Tài chính Kế toán Viện Quản trị Kinh doanh viết các chương 7 và chương 11.

GS.TS. Dương Đức Lân, Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Dạy nghề biên soạn chương 9.

TS. Vũ Đình Hiền, giảng viên Bộ môn Tài chính Kế toán Viện Quản trị Kinh doanh viết chương 10.

TS. Trần Thị Minh Hương, Phó trưởng Bộ môn Tài chính Kế toán, Viện Quản trị Kinh doanh biên soạn chương 12.

TS. Lê Thị Bích Ngọc, Trưởng Bộ môn Tài chính Kế toán, Viện Quản trị Kinh doanh, biên soạn chương 13 và chương 14.

Những nội dung được đề cập trong cuốn sách là những vấn đề quan trọng nhất được lựa chọn trong số những chủ đề cơ bản của quản trị tài chính doanh nghiệp. Tài liệu này có thể sử dụng trong quá trình đào tạo cho các đối tượng khác nhau và một tài liệu tham khảo cho các bạn đọc quan tâm đến lĩnh vực thú vị này, một lĩnh vực mà tầm quan trọng của nó ngày càng tăng trong quá trình nước ta hội nhập với kinh tế toàn cầu.

Lĩnh vực quản trị tài chính cũng như quản trị kinh doanh đã và đang trải qua những biến đổi sâu sắc, do đó kho tàng kiến thức về quản trị tài chính doanh nghiệp cũng không ngừng đổi mới và phát triển. Mặc dù các tác giả đã hết sức cố gắng trong quá trình biên soạn, nhưng cuốn sách khó tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn và rất mong nhận được ý kiến đóng góp và sự cộng tác, giúp đỡ của đồng nghiệp, các nhà khoa học, các bạn sinh viên và bạn đọc gần xa.

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc!

TM. Tập thể tác giả

GS.TS. Phạm Quang Trung

Phó Hiệu trưởng ĐH Kinh tế Quốc dân

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
LỜI GIỚI THIỆU	3
Chương 1. QUẢN LÝ TÀI SẢN CỐ ĐỊNH	13
1.1. Cơ cấu của tài sản cố định	13
1.1.1. Tài sản cố định vô hình (<i>intangible assets</i>)	14
1.1.2. Tài sản cố định hữu hình	17
1.2. Khấu hao tài sản cố định và các khía cạnh kinh tế của quản lý khấu hao	20
1.2.1. Khái niệm về khấu hao	20
1.2.2. Khấu hao đều theo thời gian (<i>Straight line method</i>)	21
1.2.3. Các phương pháp khấu hao "tăng giá"	27
1.2.4. Phương pháp khấu hao số dư giảm dần (<i>Declining Balance Method</i>)	29
1.2.5. Phương pháp khấu hao theo sản lượng (<i>Output-based Depreciation</i>)	30
1.3. Tác động tài chính của khấu hao đối với doanh nghiệp	33
1.4. Quản lý tài sản cố định về mặt hiện vật	34
1.4.1. Hệ thống theo dõi tài sản cố định	34
1.4.2. Phân định trách nhiệm	35
1.4.3. Quản lý tài sản cố định về mặt kỹ thuật	36
Chương 2. QUẢN LÝ TÀI SẢN LƯU ĐỘNG VÀ VỐN LƯU ĐỘNG	38
2.1. Khả năng chuyển đổi của tài sản (<i>Liquidity</i>)	38

2.2. Cơ cấu và phân loại tài sản lưu động	40
2.3. Quản lý hàng hóa vật tư tồn kho	44
2.4. Phân tích vòng quay của vốn lưu động	48
Chương 3. CÁC BÁO CÁO TÀI CHÍNH CHỦ YẾU	49
3.1. Bảng cân đối kế toán (Balance Sheet)	49
3.2. Báo cáo Kết quả hoạt động kinh doanh (Báo cáo thu nhập)	55
3.3. Báo cáo lưu chuyển tiền tệ (Báo cáo luồng tiền)	57
Chương 4. QUẢN LÝ VỐN BẰNG TIỀN	63
4.1. Hàng tồn kho và tiền	63
4.2. Mô hình Miller - Orr	65
4.3. Tăng lượng tiền bằng cách đi vay	66
4.4. Quản lý tiền trong các công ty lớn	67
4.5. Quản lý việc thu tiền	67
4.5.1. Tiền nổi	67
4.5.2. Thu tiền qua hộp thư (Lock box)	69
Chương 5. QUẢN LÝ TÍN DỤNG THƯƠNG MẠI	72
5.1. Các hình thức bán hàng	72
5.2. Các công cụ tín dụng thương mại	74
5.3. Phân tích tín dụng	76
5.4. Chính sách thu nợ	77
5.4.1. Chính sách và biện pháp thu nợ	77
5.4.2. Bao thanh toán và mua bán thương mại	79
Chương 6. QUẢN LÝ NGUỒN VỐN CỦA DOANH NGHIỆP	81
6.1. Tổng quan về nguồn vốn của doanh nghiệp	81

6.2. Các nguồn vốn của doanh nghiệp và phương thức khai thác	82
6.2.1. Nguồn vốn tự có của doanh nghiệp	82
6.2.2. Nguồn vốn tín dụng ngân hàng và tín dụng thương mại	84
6.2.3. Nguồn vốn phát hành cổ phiếu công ty	87
6.2.4. Phát hành trái phiếu công ty	93
6.2.5. Nguồn vốn từ lợi nhuận tái đầu tư.	97
Chương 7. GIÁ TRỊ HIỆN TẠI	99
7.1. Khái niệm về giá trị hiện tại	99
7.1.1. Tính toán giá trị hiện tại	100
7.1.2. Giá trị hiện tại ròng	101
7.1.3. Rủi ro và giá trị hiện tại.	102
7.1.4. Giá trị hiện tại và tỷ lệ thu nhập	103
7.2. Quy tắc giá trị hiện tại ròng	104
Chương 8. CÁC QUYẾT ĐỊNH VÀ PHÂN TÍCH VỀ CHI PHÍ ĐẦU TƯ	107
8.1. Các quyết định đầu tư	107
8.2. Quá trình duyệt dự án đầu tư	109
8.3. Các công cụ phân tích dự án đầu tư	111
8.4. Các phân tích sử dụng luồng tiền chiết khấu	113
8.4.1. Nguyên lý giá trị hiện tại ròng	114
8.4.2. Nguyên lý tỷ suất hoàn vốn nội bộ	115
8.4.3. So sánh hai công cụ NPV và IRR	119
8.4.4. Các phân tích chiết khấu luồng tiền theo các giả định	120

8.4.5. Các quyết định của chi phí thấp nhất	122
8.4.6. Khấu hao tài sản	123
8.4.7. So sánh hai phương án đầu tư	124
8.5. Các công cụ khác dùng để phân tích các kế hoạch đầu tư	127
8.5.1. Nguyên lý thời gian hoàn vốn	128
8.5.2. Nguyên lý tỷ lệ sinh lời kế toán	131
8.6. Vai trò của kế toán trong phân tích đầu tư	133
8.7. Kiểm toán dự án đầu tư đã hoàn thành	135
8.8. Đánh giá sự thực hiện của dự án: vấn đề hành vi	137
Chương 9. DOANH LỢI, RỦI RO TRONG HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ	140
9.1. Khái niệm chung về doanh lợi và rủi ro	140
9.1.1. Doanh lợi tuyệt đối và doanh lợi tương đối	140
9.1.2. Doanh lợi thực tế và doanh nghiệp danh nghĩa	142
9.1.3. Doanh lợi bình quân	143
9.1.4. Rủi ro và mức bù đắp rủi ro	144
9.1.5. Phương sai và độ lệch tiêu chuẩn về số liệu thống kê theo thời gian của doanh lợi	146
9.2. Doanh lợi, rủi ro và đường thị trường chứng khoán	147
9.2.1. Doanh lợi dự kiến	147
9.2.2. Tính toán phương sai của doanh lợi dự kiến	151
9.2.3. Danh mục đầu tư	153
9.2.4. Rủi ro, doanh lợi có hệ thống và không có hệ thống	157
9.2.5. Đa dạng hoá và rủi ro của danh mục đầu tư	159